

รายงานการวิจัย ภาพรวมการดำเนินการ
สำรวจสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ
โดยใช้หลักการออกแบบที่เป็นมิตรกับคนทั้งมวล
ในโครงการปากันแอ้วกอย คอยสร้างทางเดียว เหลียวมาจู้กัน
(ปีกันแหมเต๋อ)

โดย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ เหลียวรุ่งเรือง
อาจารย์ระดับ 8 คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สนับสนุนโดย
สถาบันสร้างเสริมสุขภาพคนพิการ
สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข

ดำเนินโครงการโดย
ชมรมโกลบอลแคมป์สเชียงใหม่

IV
568
0574ก
2554

สรุปผลการสำรวจ

ในการเก็บข้อมูล การสำรวจสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัย สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ โดยลงพื้นที่สำรวจพื้นที่เป้าหมายทั้งสิ้น - แห่ง ได้แก่

- น้ำพุร้อนสันกำแพง สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง ตำบลบ้านสหกรณ์ อำเภอแม่ออน เชียงใหม่
- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ เชียงใหม่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อำเภอมองทอง เชียงใหม่
- ถนนราชดำเนิน ประตูท่าแพ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ อำเภอเมือง เชียงใหม่

ได้นำเสนอผลการสำรวจ ดังนี้

ข้อมูลเบื้องต้นของสถานที่ท่องเที่ยว

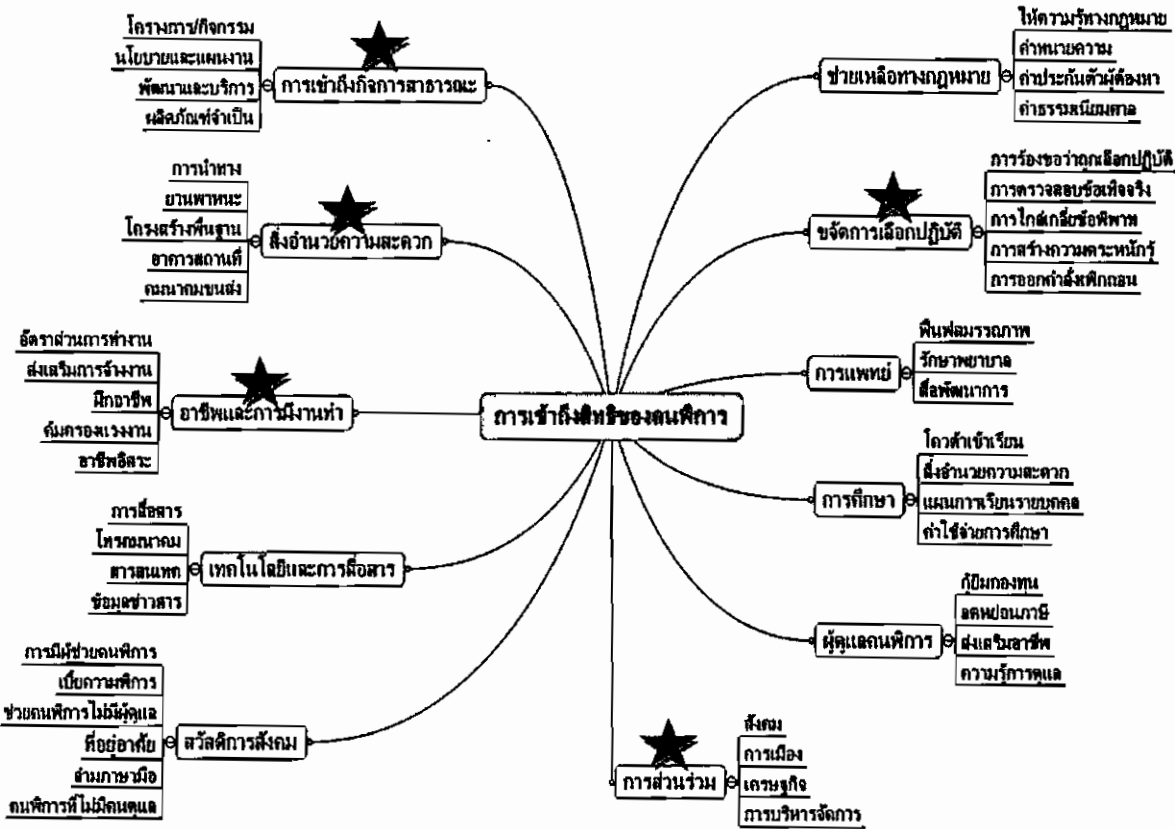
- น้ำพุร้อนสันกำแพง สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง ตำบลบ้านสหกรณ์ อำเภอแม่ออน เชียงใหม่ เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๒๗ มีพื้นที่ ๗๒ ไร่เป็นแหล่งความร้อนได้พัฒนาธรรมชาติของชุมชน โดยการสนับสนุนของ กปร. ททท.และการมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้มีการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ เหมาะสำหรับการพักผ่อนของครอบครัวและญาติมิตรเพื่อนฝูงเป็นหมู่คณะ และทำให้เกิดรายได้ในชุมชน หมู่บ้านใกล้เคียงที่สามารถนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายบริการแก่นักท่องเที่ยว การบริหารของสหกรณ์จึงเป็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว และการเข้าถึงได้ของคนทุกวัย (สถานที่สะดวก ปลอดภัย ราคาประหยัด)
- อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ เชียงใหม่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช อำเภอมองทอง เชียงใหม่ ยอดดอยอินทนนท์ เป็นจุดสูงสุดของประเทศไทยมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๒๕๖๕ เมตร เกิดสังคมป่าดงดิบเขาที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศ มีสัตว์ป่าและพันธุ์พืชหลากหลายชนิดและเป็นแหล่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญระดับประเทศอยู่ ๑๑ แห่ง ที่สามารถเข้าถึงโดยรถยนต์ส่วนตัวและรถประจำเส้นทางแบบสองแถวขนาดเล็ก อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ประกอบด้วย น้ำตก เส้นทางธรรมชาติ ที่พักแรม ที่ทำการและศูนย์บริการ พระมหาธาตุฯ หมู่บ้านชาวไทยภูเขาและที่ตั้งโครงการหลวง ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปี โดยทางอุทยานฯให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว และการเข้าถึงได้ของคนทุกวัย

เลขหมู่ HV1518 2574ก 2554
เลขทะเบียน hs.1915
๗ ๗ มิ.ย. 2555

- **ถนนราชดำเนิน ประตูท่าแพ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ อำเภอเมือง เชียงใหม่** ถนนคนเดินวันอาทิตย์ เป็นกิจกรรมของเมืองเชียงใหม่ที่มีชื่อเสียงและเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจมาพักผ่อนใช้เวลาที่วุ่นวายและจับจ่ายซื้อของ มาเป็นระยะเวลากว่าสิบปี การจัดการด้านสถานที่ที่เป็นหน้าที่ของหลายภาคส่วน เช่น เทศบาลนครฯ วัดและร้านค้าในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เจ้าของกิจการ เจ้าของาวาส ผู้ค้าขาย ศิลปินท้องถิ่น นักเรียนนักศึกษาและประชาชนที่อาศัยในละแวกใกล้เคียง อย่างไรก็ตามพบว่า การเข้าถึงได้ของคนทุกวัย มีอุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาพื้นที่

การวิเคราะห์การเข้าถึงสิทธิของคนพิการในสถานที่ท่องเที่ยว

ทางค่านโยบายและทางการปฏิบัติการเข้าถึงสิทธิของคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัย เมื่อพิจารณาในขั้นต้นแล้ว พบว่าไม่มีการกีดกันหรือเลือกปฏิบัติในความเท่าเทียมกัน เนื่องด้วยการยอมรับและทัศนคติที่ดีในสังคมไทยในทุกแห่งหน แบ่งเป็นหัวข้อ ๕ ใน ๑๑ ข้อ ที่เกี่ยวข้องได้ดังนี้

แผนภาพ ๑ การเข้าถึงสิทธิของคนพิการ

- การเข้าถึงกิจการสาธารณะ เจ้าของหรือผู้ดูแลสถานที่ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อการเข้าถึงกิจการสาธารณะด้านการจัดกิจกรรม โครงการของคนพิการ การจัดทำแผนแผนนโยบายด้านคนพิการในระดับประชาชนและนักท้องถิ่น จัดให้มีรายการพิเศษในนิตยสารท้องถิ่น การลดราคาค่าเข้าสถานที่ให้คนพิการ ผู้สูงอายุ (น้ำพุร้อนสันกำแพง) การพยาบาลฉุกเฉิน การดูแลความสงบเรียบร้อย (อุทยานฯ)
- อาชีพและการมีงานทำ เจ้าของหรือผู้ดูแลสถานที่ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญต่อประชาชน ใช้เป็นแหล่งทำมาหากินของชาวบ้านในพื้นที่ ส่งเสริมการจ้างงาน ฝึกอาชีพ ด้านบริการ เช่น การจ้างงาน นวด ร้านค้า ร้านอาหาร จ้างงาน (น้ำพุร้อนสันกำแพง) ใช้เป็นแหล่งทำมาหากินของชาวบ้านไทยภูเขาด้านบริการขายสินค้าและผลผลิตทางการเกษตร เช่น การจ้างงาน มัคคุเทศก์ เดินป่า ร้านค้า ร้านอาหาร จ้างงาน ผลิตภัณฑ์ชุมชน (อุทยานฯ) ใช้เป็นแหล่งทำมาหากินของชาวบ้านด้านบริการ บ้านเชิงแสดงศิลปวัฒนธรรม ขายอาหารและของที่ระลึก (ถนนคนเดิน) คนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัยมีงานทำ และรายได้
- การมีส่วนร่วม เจ้าของหรือผู้ดูแลสถานที่ส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน คนพิการ ผู้สูงอายุ
- ขจัดการเลือกปฏิบัติ สถานที่ส่วนใหญ่ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความนิยมสำหรับประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมาก มีความแออัดคับแคบในบางช่วงเวลา อาจมีปัญหาสำหรับนักท่องเที่ยวทุกคนด้านการเข้าถึง สะดวกสบายและมีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เป็นประจำ เพื่อใช้เป็นสถานที่ท่องเที่ยว แหล่งพักผ่อน จัปจ่ายใช้สอย จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปเพราะเป็นพื้นที่สาธารณะ
- สิ่งอำนวยความสะดวก ทางกายภาพสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ มีรายละเอียดดังนี้

การวิเคราะห์สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ โดยใช้มาตรฐานสากล ในการออกแบบอาคารสำหรับคนพิการ หรือทุพพลภาพ และผู้สูงอายุ (Universal Design) (กุสุมา ธรรมธำรง, ๒๕๕๐) Universal Design หรือการออกแบบที่เป็นสากล เป็นการออกแบบสภาวะสิ่งแวดล้อม และผลิตภัณฑ์ต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลสะดวก ปลอดภัย และเสมอภาคในการใช้งานของทุกคน คำจำกัดความของ “Universal Design” หมายถึง Design of all spaces and products can be made useable by people of all ages and abilities (Center for Universal Design) หรือการออกแบบพื้นที่ใช้สอยและ

ผลิตภัณฑ์ที่ทุกคนสามารถใช้ได้ดี โดยมีคำกล่าวไว้ว่า “If a design works well for people with disabilities, it works better for everyone” หากการออกแบบใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและใช้ได้ดีกับผู้พิการ สิ่งนั้นก็จะเป็นใช้ได้ดีสำหรับทุกคนทุกกลุ่ม โดยมีหลักในการออกแบบ ๘ หลักการ ในการออกแบบให้มีประสิทธิภาพดังนี้

หลักการที่ ๑ มีความเสมอภาคในการใช้สำหรับทุกคนในสังคม (Equitable Use)

หลักการที่ ๒ สามารถยืดหยุ่นการใช้งานได้ง่าย (Flexibility in Use)

หลักการที่ ๓ เรียบง่าย เข้าใจการใช้งานได้ง่าย (Simple and Intuitive)

หลักการที่ ๔ สังเกตได้ง่าย (Perceptible Information)

หลักการที่ ๕ สามารถแก้ไขสิ่งผิดพลาดในการใช้งานได้ (Tolerance for Error)

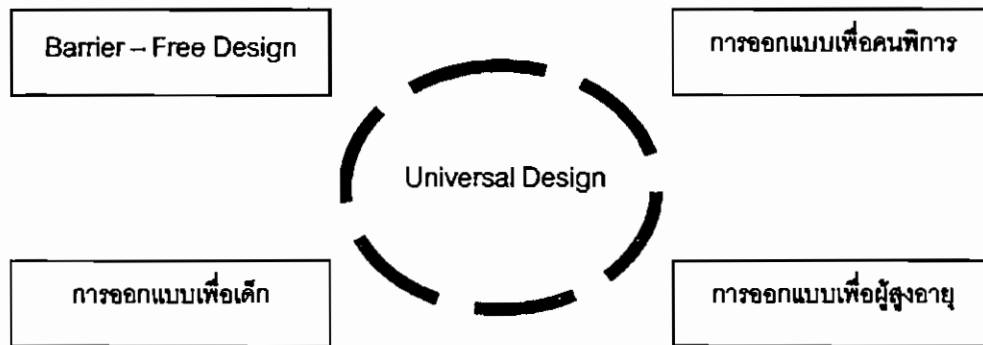
หลักการที่ ๖ สามารถใช้งานได้ง่ายโดยไม่ต้องออกแรง (Low Physical Effort)

หลักการที่ ๗ มีขนาดและพื้นที่เหมาะสมในการใช้ในทุกแบบ (Size and Space for Approach and Use)

ซึ่งความมุ่งหมายของการใช้แนวความคิด Universal Design ในการออกแบบเพื่อให้การดำเนินชีวิตของทุกคนง่ายขึ้นโดยสร้างบ้านที่ใช้สอยได้สะดวกและดีโดยไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย

- Barrier Free Design การออกแบบที่พยายามกำจัด หรือ คัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคกีดขวางการใช้งานของคนออกไปโดยมุ่งเน้นไปที่เฉพาะแต่ละกลุ่มคน เช่น ออกแบบห้องน้ำในโรงเรียนอนุบาล ที่จะต้องไม่ลิ้น ขนาดอุปกรณ์ต้องเป็นของเด็กใช้โดยเฉพาะ
- Accessible Design การออกแบบสภาวะแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ ให้ทุกคนใช้ชีวิตประจำวัน ในความต้องการขั้นพื้นฐานได้สะดวกโดยไม่ต้องพึ่งพาคนอื่น
- Design For All – An Inclusive Approach การออกแบบสภาวะแวดล้อมและผลิตภัณฑ์ โดยคำนึงถึง คนทุกเพศ ทุกวัย และทุกความสามารถในการใช้งาน (สมรรถภาพ) ที่แตกต่างกัน สิ่งที่เป็น ๖ ประการในการออกแบบ ให้ได้ผลดี
 - ปลอดภัยในการใช้ (Safety)
 - ใช้ได้สะดวก (Accessibility)
 - ใช้ประโยชน์ได้จริง (Usability)
 - ทุกคนสามารถมีไว้ใช้ได้ (Affordability)
 - ทนทานใช้ได้นาน (Sustainability)
 - สวยงามน่าใช้ (Aesthetic)

แผนภาพ ๒ แนวความคิด Universal Design

สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุโดยใช้ แนวทางการปฏิบัติ (Universal Design Code of Practice) มีดังนี้

การออกแบบเมือง/ชุมชน ภายนอกอาคาร

- สิ่งที่เป็นอุปสรรค Obstruction
- ป้ายและสัญลักษณ์ Sign and Symbol
- องค์ประกอบถนน Street Furniture
- ทางสัญจร ทางเท้า Pathway
- ทางลาดขอบถนน Curb Ramp
- ทางข้ามถนน Pedestrian Crossing
- ที่จอดรถ Parking
- ทางลาดภายนอกอาคาร Ramp
- ภูมิทัศน์ถนน Streetscape

การออกแบบสถาปัตยกรรม ภายในอาคาร

- ทางลาดเข้าสู่อาคาร/ภายในอาคาร Ramp
- ลิฟต์โดยสาร Elevators
- ลิฟต์แท่นยก ผู้พิการ Platform Lifts / Wheelchair Lifts
- บันได Stairs
- ราวจับ Railings And Handrails
- ทางเข้าอาคาร Entrances
- ประตูหน้าต่าง Doors Windows

- ทางสัญจรในอาคาร Corridors
- ห้องน้ำ Rest Rooms
- พื้นผิวสัมผัส Textile Surface

จากการสำรวจสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัย สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดเชียงใหม่ สถานที่ส่วนใหญ่ขาดโครงสร้างพื้นฐาน ขาดการคมนาคมขนส่งรองรับคนพิการ ไม่ได้มีการเตรียมการด้านการออกแบบ จุมนชน ภายนอกอาคาร และสถาปัตยกรรม ภายในอาคารเพื่อรองรับสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยพื้นฐานสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ซึ่งตามแนวทางการปฏิบัติที่เป็นสิ่งใหม่ในสังคมไทย แต่สถานที่ส่วนใหญ่มีความตระหนักรู้ และเริ่มทำการปรับปรุงและเพิ่มเติมสิ่งอำนวยความสะดวก ดังนั้นยังพบสิ่งที่เป็นอุปสรรค และยังขาดป้ายและสัญลักษณ์ องค์ประกอบถนน ทางสัญจร ทางเท้า ทางลาดขอบถนน ทางข้ามถนน ที่จอดรถ ทางลาดภายนอกอาคาร ภูมิทัศน์ถนน และการออกแบบพื้นที่พิเศษ เฉพาะด้าน (เช่น พื้นที่รองรับ สระน้ำอุ่นดิน สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับเด็ก เป็นต้น) ดังนั้นจึงควรเร่งรัดให้มี สิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน 8 ด้านที่ทำได้ง่ายและไม่สิ้นเปลืองงบประมาณมาก เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตรและเป็นมาตรฐาน ได้แก่

- ป้ายและสัญลักษณ์ การให้บริการข้อมูลข่าวสาร
- ทางลาดภายนอกอาคาร ทางลาดเข้าสู่อาคาร/ภายในอาคาร
- ที่จอดรถ
- ห้องน้ำ อุปกรณ์อำนวยความสะดวก
- รววจับ อุปกรณ์พยุงตัว บริเวณภายนอกอาคารหรือภายในอาคาร
- บันได อุปกรณ์พยุงตัว บริเวณบันได
- ประตูหน้าต่าง
- จัดสิ่งที่เป็นอุปสรรค การติดตั้งสัญญาณช่วยเหลือ

ในสังคมประกอบด้วยผู้อยู่อาศัยซึ่งรวมถึง เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ทุกคนเป็นเจ้าของ ดังนั้นจึงไม่มีผู้ใดเข้าใจความต้องการและร่วมผลักดันให้เกิดสิ่งดีๆ ขึ้นได้ดีเท่ากับเจ้าของชุมชนเอง การได้ร่วมแรงร่วมใจเริ่มต้นลงมือสร้างและปรับปรุงบ้าน เมือง สถานที่ท่องเที่ยวและชุมชนที่น่าอยู่ตั้งแต่วันนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมสำหรับทุกคนทุกวัยของชุมชนในอนาคต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิฑูรย์ เหลือรุ่งเรือง

สถานที่ น้ำพุร้อนสันกำแพง

สหกรณ์การเกษตรหมู่บ้านสหกรณ์สันกำแพง ตำบลบ้านสหกรณ์ อำเภอแม่อน เชียงใหม่

ผลการสำรวจสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพ

น้ำพุร้อนสันกำแพง เปิดดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2527 มีพื้นที่ 72 ไร่เป็นแหล่งความร้อนใต้พิภพตามธรรมชาติของชุมชน โดยการสนับสนุนของ กปร. ททท.และการมีส่วนร่วมของชุมชนทำให้มีการพัฒนาพื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประชาชนทั่วไปเข้าถึงได้ เหมาะสำหรับการพักผ่อนของครอบครัวและญาติมิตรเพื่อนฝูงเป็นหมู่คณะ และทำให้เกิดรายได้ในชุมชนหมู่บ้านใกล้เคียงที่สามารถนำผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายบริการแก่นักท่องเที่ยว การบริหารของสหกรณ์ฯ จึงเป็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว และการเข้าถึงได้ของคนทุพพลภาพ (สถานที่สะดวก ปลอดภัย ราคาประหยัด)

ทางการปฏิบัติงาน

- ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน คนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพในระดับชาวบ้าน ใช้เป็นแหล่งทำมาหากินของชาวบ้านด้านบริการ อาหาร และการจ้างงาน (นวด ร้านค้า ร้านอาหาร จ้างงาน)
- ให้ความสำคัญต่อการเข้าถึงของคนพิการ ผู้สูงอายุในระดับนักท่องเที่ยว จัดให้มีรายการพิเศษในนิตยสารการท่องเที่ยว การลดราคาค่าเข้าสถานที่

ทางกายภาพ

- จัดให้มี ห้องสุขา สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ จำนวน 1 จุด
- จัดให้มี สระน้ำอุ่นร้อน สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับเด็ก จำนวน 1 จุด
- จัดให้มีสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพเบื้องต้น เช่น ป้ายสุขา รถเข็น เป็นต้น

เนื่องจาก น้ำพุร้อนสันกำแพง เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความนิยมสำหรับประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมากถึงปีละสามแสนคน การเข้าถึงสะดวกสบายและมีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เป็นประจำ จึงได้ขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะเพื่อจัดอุปสรรคสำหรับสภาพแวดล้อม สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัย

- ที่จอดรถ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัยที่มีความต้องการพิเศษ ที่ใกล้และสะดวก (ยังไม่มี)
- ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก ป้ายแสดงสิทธิสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ แผนที่บอกเส้นทางสัญจร-บอกตำแหน่งห้องสุขา เป็นต้น (ยังไม่มี)
- ทางสัญจร จัดทางสัญจรความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ เช่น ทางลาด ราวจับตลอดเส้นทาง ขอบสะพานทางเดินกันตก ทางสัญจรมีความกว้างเพียงพอสำหรับผู้เคลื่อนไหวก้าวได้ช้า เส้นทางหลักนี้สามารถเดินวนได้ครบทุกแหล่งสำคัญของโครงการ เช่น บริเวณปิกนิก ลำธารแชเท้า ห้องนวด ห้องสุขา บ่อน้ำร้อนต้มไข่ และที่จอดรถ (ยังไม่มีความสะดวก)
- ปรับปรุงอาคารหลักในโครงการที่สามารถเข้าถึงได้และเพียงพอสามารถรองรับสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ เช่น
 - อาคารจำหน่ายตั๋ว (พื้นลาดชันมาก เคาน์เตอร์สูง ยังไม่มีความสะดวก)
 - อาคารบ้านพัก (เป็นอาคารเดิมควรปรับปรุงอย่างน้อยสองหลัง)
 - ห้องนวด (เป็นอาคารเดิมควรปรับปรุง)
 - ห้องแช่ห้องอาบน้ำร้อน (เป็นโครงการก่อสร้างอาคารใหม่หนึ่งหลัง)
 - ห้องสุขา (ควรเพิ่มอีกอย่างน้อยสองจุด)
- ควรปรับปรุง สระน้ำอุ่นต้น สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่นติดตั้งราวจับเพิ่มเติมบางส่วน
- จัดให้มีส่วนพิเศษของ ลำธารแชเท้า ที่จัดสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสามารถรองรับสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหวกว่าจำนวน 1 จุด เช่น พื้นที่จอดรถเข็น และพื้นที่หมุนตัว ราวจับและราวโหนตัวลงจากรถ-ลงลำธาร
- จัดให้มีที่นั่งพักผ่อนสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ และ คนทุกวัย ในบริเวณพื้นที่ปิกนิก โดยมีป้ายบอกว่า สำรองสำหรับบุคคลที่มีความต้องการพิเศษ

การปรับปรุงจะนำไปสู่พื้นที่ต้นแบบของสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับคนทุกวัย

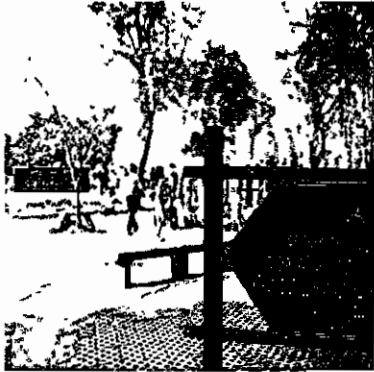
อาคารจำหน่ายตั๋ว มีพื้นที่ลาดชันมาก เคาน์เตอร์สูง ไม่เหมาะสำหรับคนทุกวัย

อาคารนวด คับแคบ ไม่สะดวก ควรปรับปรุงให้เหมาะสม

ห้องสุขา มีส้วมสำหรับคนพิการและป้ายสัญลักษณ์ ควรจัดห้องสุขาเพิ่มเติม

บริเวณปิกนิกและทางสัญจรหลัก ควรขยายให้กว้าง มีราวจับ และบางส่วนปรับให้เรียบ เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึง โดยเฉพาะผู้ที่เคลื่อนไหวช้า อีกทั้งควรแสดงแผนที่เส้นทางการเข้าถึงส่วนต่างๆ ของโครงการ

ถ้าธารแชเท้า คนพิการ ผู้สูงอายุไม่สามารถลงได้สะดวก
ควรออกแบบพื้นที่เฉพาะ ให้กับคนทุพพลภาพในตำแหน่งที่เข้าถึงได้ง่าย

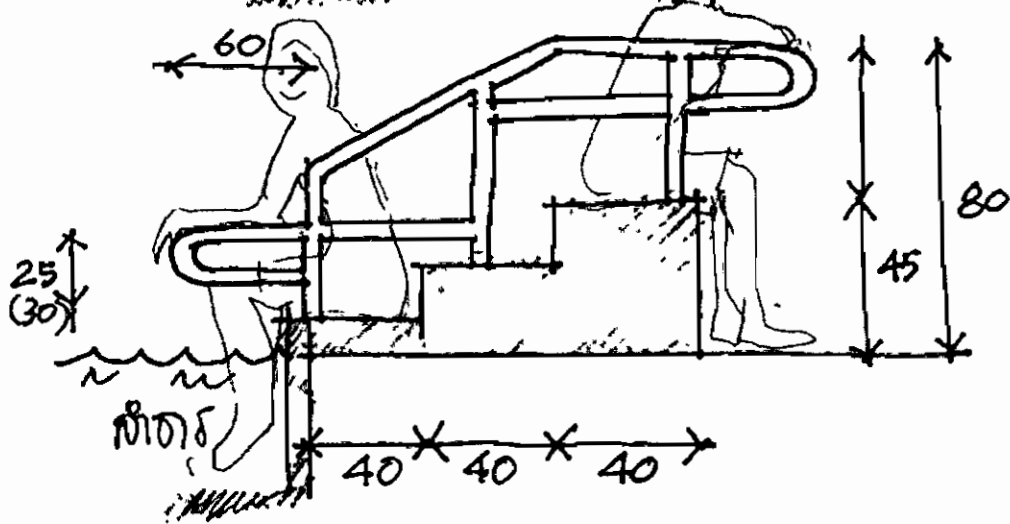
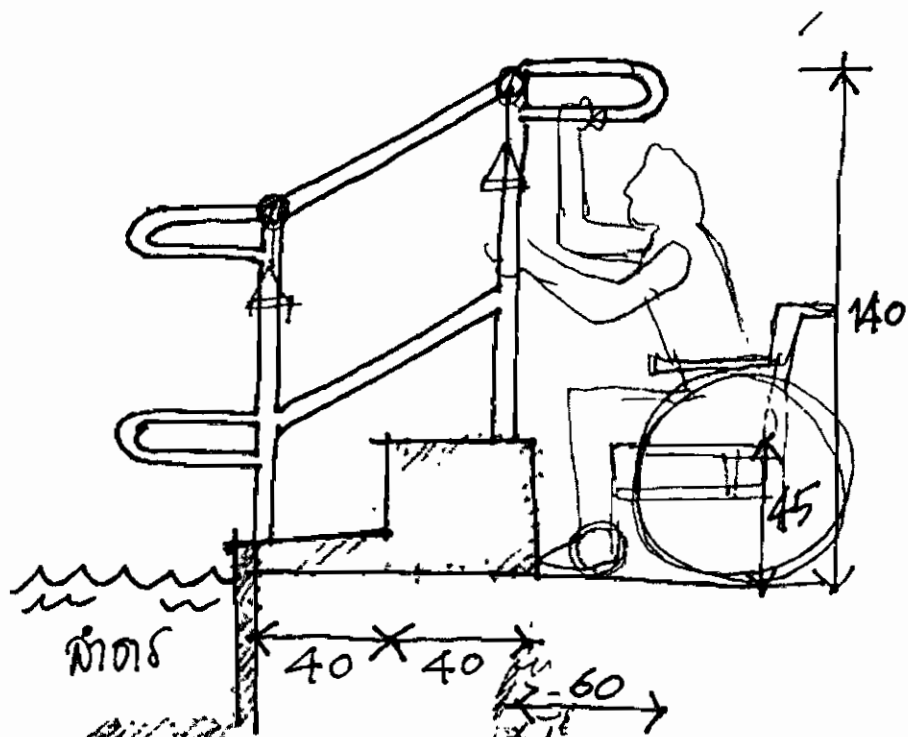
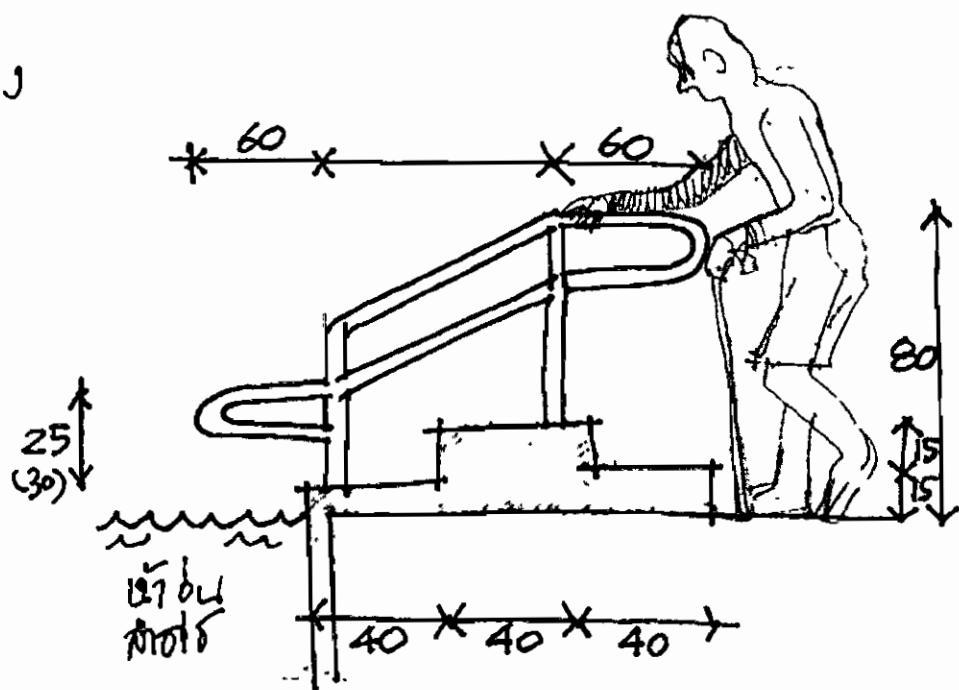

สระน้ำอุ่นต้น ควรออกแบบให้มีราวจับและไม่ลื่นสำหรับเด็ก

บ่อน้ำร้อนต้มไข่ จัดทางสัญจรให้คนทุกวัยเข้าถึงได้

ทบทวนเพื่อคนพิการ ผู้สูงอายุ และ คนทุพพลภาพ
 สัปดาห์ที่ 18
 เจ้าพระยา สักการะ
 ๒๕๕๔
 (๐.๕๖๖๖ ๕๕-)

สถานที่ อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ ๑๖ เชียงใหม่ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช

ผลการสำรวจสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพ

ยอดดอยอินทนนท์ เป็นจุดสูงสุดของประเทศไทยมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๒๕๖๕ เมตร เกิดสังคมป่าดงดิบเขาที่สมบูรณ์ที่สุดของประเทศ มีสัตว์ป่าและพันธุ์พืชหลากหลายชนิดและเป็นแหล่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญระดับประเทศอยู่หลายแห่งที่สามารถเข้าถึงโดยรถยนต์ส่วนตัวและรถประจำเส้นทางแบบสองแถวขนาดเล็ก อุทยานแห่งชาติดอยอินทนนท์ ประกอบด้วย น้ำตก เส้นทางธรรมชาติ ที่พักแรม ที่ทำการและศูนย์บริการ พระมหาธาตุฯ หมู่บ้านชาวไทยภูเขาและที่ตั้งโครงการหลวง ซึ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวจำนวนมากในแต่ละปี โดยทางอุทยานฯให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของชุมชน ความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว และการเข้าถึงได้ของคนทุพพลภาพ

ทางการปฏิบัติงาน

- อุทยานฯให้ความสำคัญต่อความสะดวก ปลอดภัย ของคนพิการ ผู้สูงอายุในระดับนักท่องเที่ยว จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกและเจ้าหน้าที่ด้านต่างๆเช่น การพยาบาลฉุกเฉิน การดูแลความสงบเรียบร้อย
- อุทยานฯให้ความสำคัญต่อระดับชาวบ้านชาวไทยภูเขาที่อยู่ในพื้นที่ ใช้เป็นแหล่งทำมาหากินของชาวบ้านด้านบริการขายสินค้าและผลผลิตทางการเกษตร อาหาร และการจ้างงาน (มีคหุเทศก์เดินป่า ร้านค้า ร้านอาหาร จ้างงาน) คนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพในระดับชาวบ้านทำให้เกิดรายได้ในชุมชน หมู่บ้านใกล้เคียงที่สามารถนำผลผลิตภัณฑ์มาจำหน่ายบริการแก่นักท่องเที่ยว
- อุทยานฯให้ความสำคัญต่อสิ่งแวดล้อมโดยปิดบางเส้นทางฯให้ป่าฟื้นฟูตัวในช่วงเดือนมิถุนายน-ตุลาคม และจำกัดนักท่องเที่ยว ควบคุมการก่อกองไฟ ควบคุมไฟป่า ควบคุมการดื่มของมึนเมาในอุทยานฯเป็นต้น

ทางกายภาพ ตามผลการสำรวจแบ่งได้ตามสถานที่ที่สำรวจดังนี้

1. น้ำตกวชิรธาร
2. ร้านอาหาร ลานกางเต็นท์ ที่ทำการอุทยานฯ บ้านขุนกลาง
3. กิ่วแม่ปาน เส้นทางศึกษาธรรมชาติกิ่วแม่ปาน
4. ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาธรรมชาติอ่างกา
5. ยอดดอยอินทนนท์ เส้นทางธรรมชาติรอบพระสถูป

การปรับปรุงจะนำไปสู่พื้นที่ต้นแบบของสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับคนทุพพลภาพ จึงได้ขอเสนอแนะดังนี้

อุปสรรคสำหรับสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพ

น้ำตกวชิรธาร กม.ที่ ๒๔.๘ แยกจากทางหลวงไปประมาณ ๕๐๐ เมตร

- ที่จอดรถ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพที่มีความต้องการพิเศษ ที่ใกล้และสะดวก (ยังไม่มี)
- ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก แผนที่บอกเส้นทางสัญญาณ-ห้องสุขา เป็นต้น (ยังไม่มี)
- ห้องสุขา สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ (ยังไม่มี)
- ทางสัญญาณ ปรับปรุงจัดทางสัญญาณความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่เคลื่อนไหวได้ช้า เช่น ทางลาด รววจับ ขอบทางเดินกันตก (ยังไม่มีความสะดวก) เช่น
 - ทางลาด รววจับ บริเวณจากที่จอดรถไปร้านกาแฟ ๑๐ เมตร (ยังไม่มี)
 - รววจับ บริเวณจากร้านกาแฟไปลานน้ำตก ๓๐ เมตร (ยังไม่มี)

ทางสัญญาณ ปรับทางลาด รววจับ จากที่จอดรถไปลานร้านกาแฟ 10 เมตร

เพิ่มราวจับ จากลานร้านกาแฟไปลานน้ำตก 30 เมตร

อาสาสมัครและคนพิการที่เข้าร่วมโครงการ และทดสอบสภาพแวดล้อมฯ

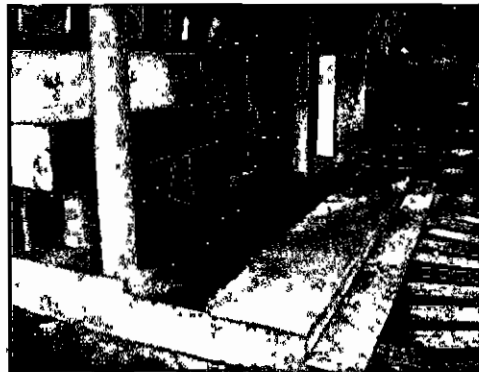
ห้องสุขาและทางสัญจร ยังไม่ได้รองรับสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ และ คนทุพภิกขภัย

ร้านอาหาร ลานกางเต็นท์ ที่ทำการอุทยานฯ บ้านขุนกลาง

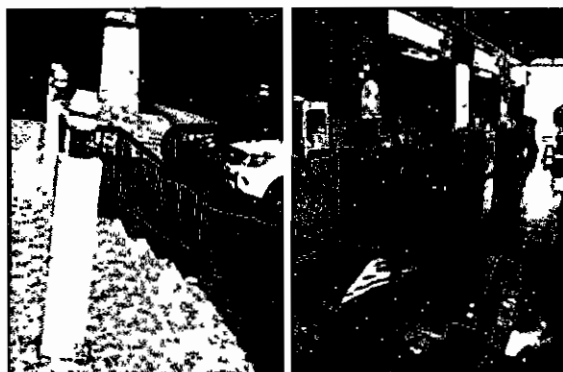
- ที่จอดรถ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพภิกขภัยที่มีความต้องการพิเศษ ที่ใกล้และสะดวก (ยังไม่มี)
- ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก แผนที่บอกเส้นทางสัญญาณ-ห้องสุขา เป็นต้น (ยังไม่ชัดเจน)
- ห้องสุขา สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ (ยังไม่สามารถใช้งานได้)
- อาคารบ้านพัก (เป็นอาคารเดิมควรปรับปรุงอย่างน้อยสองหลัง)
- ทางสัญญาณ ปรับปรุงจัดทางสัญญาณความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่เคลื่อนไหวได้ช้า เช่น ทางลาด ราวจับ ขอบทางเดินกันตก (ยังไม่มีความสะดวก) เช่น
 - ทางลาด ราวจับ บริเวณจากที่จอดรถไปร้านอาหาร ๕ เมตร (ยังไม่มี)
 - ราวจับ บริเวณจากร้านอาหารไปห้องสุขา ๓๐ เมตร (ยังไม่มี)

ทางสัญญาณ ปรับทางลาด ราวจับ ที่จอดรถ ห้องสุขา

ห้องสุขาและทางสัญจร ยังไม่ได้รองรับ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ และ คนทุพภิกขภัย

ร้านอาหาร ยังไม่มีทางลาด และสิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ และ คนทุพภิกขภัย

กัวแม่ปาน เส้นทางศึกษาธรรมชาติกัวแม่ปาน กม.ที่ ๔๒ เส้นทางฯ ยาว ๓๐๐๐ เมตร

- ที่จอดรถ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพภิกขภัยที่มีความต้องการพิเศษ ที่ใกล้และสะดวก (ยังไม่มี)
- ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก แผนที่บอกเส้นทางสัญญาณ-ห้องสุขา เป็นต้น (ยังไม่ชัดเจน)
- ห้องสุขา สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ (มีและรุดเข็มไม่สามารถใช้งานได้)
- ทางสัญญาณ ปรับปรุงจัดทางสัญญาณความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่เคลื่อนไหวได้ช้า เช่น ทางลาด รววจับ ขอบทางเดินกันตก (ยังไม่มีความสะดวก) เช่น
 - ทางลาด รววจับ บริเวณจากที่จอดรถไปอาคารทำการ ๑๕ เมตร (ยังไม่มี)
 - รววจับ เส้นทางฯระยะยาว ๓๐๐๐ เมตร (ยังไม่มี)

. ลานจอดรถ ยังขาดที่จอดรถสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ และ คนทุพภิกขภัย ที่ใกล้และสะดวก

ทางเข้าอาคาร เส้นทางศึกษาธรรมชาติกัวแม่ปาน ยังขาดทางลาด และสิ่งอำนวยความสะดวกฯ

ห้องสุขา ปรับประตูให้เปิดออก เพื่อให้รถเข็นกลับตัวได้ และย้ายป้ายออกมาด้านหน้า

เส้นทางศึกษาธรรมชาติกึ่งแม่ปานและอาคาร เพิ่มราวจับและจุดนั่งพัก เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้
เพื่อความสะดวกและปลอดภัย (ทางอุทยานฯ ได้เตรียมไม้เท้าให้กับผู้สูงอายุใช้เมื่อเข้าไปในเส้นทางสัญจรฯ)

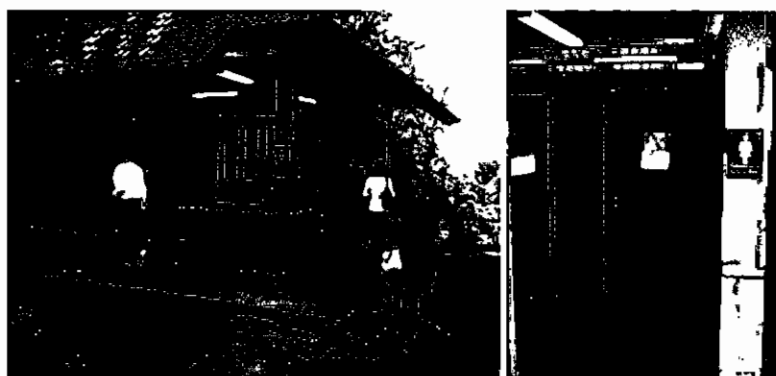
ห้องสุขา (เดิม) สามารถปรับเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ราวจับพุงตัว ฯลฯ

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เส้นทางศึกษาธรรมชาติอ่างกา

- ที่จอดรถ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัยที่มีความต้องการพิเศษ ที่ใกล้และสะดวก (ยังไม่มี)
- ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก แผนที่บอกเส้นทางสัญจร-ห้องสุขา เป็นต้น (ยังไม่มี)
- ห้องสุขา สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ (มีและรถเข็นไม่สามารถใช้ได้)
- ทางสัญจร ปรับปรุงจัดทางสัญจรความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่เคลื่อนไหวได้ช้า เช่น ทางลาด ราวจับ ขอบทางเดินกันตก (ยังไม่มีความสะดวก) เช่น
 - ทางลาด ราวจับ บริเวณจากที่จอดรถไปอาคารทำการ ๓๐ เมตร (ยังไม่มี)
 - ราวจับ เส้นทางอ่างกา ระยะยาว ๓๖๐ เมตร (ยังไม่มี)

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว ทางสัญจรมีความลาดชัน เพิ่มราวจับตลอดเส้นทาง

ห้องสุขา ผู้พิการไม่สามารถใช้งานได้ เพราะขาดการปรับปรุงทางสัญจร ทางลาดและราวจับ

ปรับบริเวณที่จอดรถสำหรับผู้พิการ บริเวณทางลาดเดิมสำหรับผู้พิการ ขอบกันคกตามเส้นทางสัญจร ขาวประมาณ 30 เมตร

ยอดดอยอินทนนท์ เส้นทางธรรมชาติรอบพระสถูป

- ที่จอดรถ สำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุพพลภาพที่มีความต้องการพิเศษ ที่ใกล้และสะดวก (ยังไม่มี)
- ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก แผนที่บอกเส้นทางสัญจร เป็นต้น (ยังไม่ชัดเจน)
- ทางสัญจร ปรับปรุงจัดทางสัญจรความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่เคลื่อนไหวได้ช้า เช่น ทางลาด ราวจับ ขอบทางเดินกันตก (ยังไม่มีความสะดวก) เช่น
 - ทางลาด ราวจับ บริเวณจากที่จอดรถไปยอดดอยอินทนนท์ ๓๕ เมตร (ยังไม่มี)
 - ราวจับ เส้นทางรอบพระสถูป ระยะยาว ๑๐๐ เมตร (ยังไม่มี)

ทางสัญจร ปรับทางลาด ราวจับ

นักท่องเที่ยว ประกอบด้วย คนทุพพลภาพ ที่ต้องการสัมผัสจุดสูงสุดของประเทศ

ทางเดินรอบพระสุป

ที่จอดรถที่โกลันและสะดาก

ยอดดอยอินทนนท์ ถือว่าเป็นจุดสูงสุดของประเทศไทย จึงควรจัดทำสิ่งอำนวยความสะดวก ทางลาดและราวจับ จากที่จอดรถให้กับคนทุพพลภาพ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว คนพิการ ถือว่าเป็นสถานที่สำคัญ จึงสมควร ปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

สถานที่ ถนนราชดำเนิน ประตูท่าแพ ถนนคนเดินวันอาทิตย์

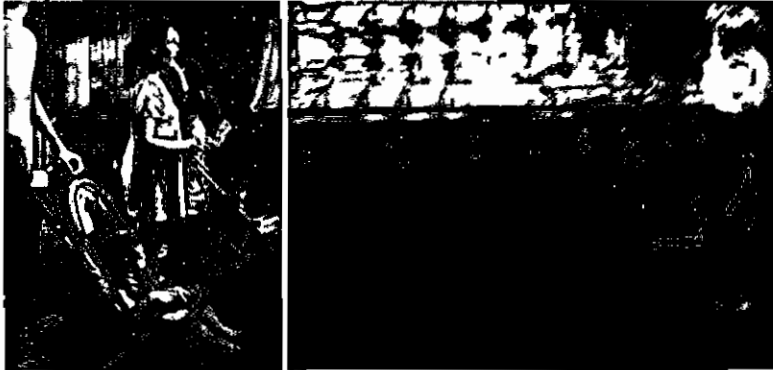
ผลการสำรวจสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและคนทุกวัย (6 มีนาคม 54)

ถนนคนเดินวันอาทิตย์ เป็นกิจกรรมของเมืองเชียงใหม่ที่มีชื่อเสียงและเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ให้ความสนใจมาพักผ่อนใช้เวลาเที่ยวชมและจับจ่ายซื้อของ มาเป็นระยะเวลากว่าสิบปี การจัดการด้านสถานที่ เป็นหน้าที่ของหลายภาคส่วน เช่น เทศบาลนครฯ วัดและร้านค้าในพื้นที่โดยการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น เจ้าของกิจการ เจ้าของาส ผู้ค้าขาย ศิลปินท้องถิ่น นักเรียนนักศึกษาและประชาชนที่อาศัยในละแวกใกล้เคียง อย่างไรก็ตาม พบว่าการเข้าถึงได้ของคนทุกวัย มีอุปสรรคและโอกาสในการพัฒนาพื้นที่ดังนี้

- ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน คนพิการ ผู้สูงอายุและเด็ก คนทุกวัยในระดับชาวบ้าน ใช้เป็นแหล่งทำมาหากินของชาวบ้านด้านบริการ บ้านเท่ง อาหาร และขายของที่ระลึก
- ให้ความสำคัญต่อการมีส่วนร่วมของชุมชน คนพิการ ผู้สูงอายุและเด็ก คนทุกวัยในระดับนักท่องเที่ยว ใช้เป็นแหล่งพักผ่อน จับจ่ายใช้สอย จัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกทั่วไปเพราะเป็นพื้นที่สาธารณะ

ด้านสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุและเด็ก คนทุกวัย ถนนราชดำเนิน ประตูท่าแพ ถนนคนเดินวันอาทิตย์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นสาธารณะที่ทุกคนเข้าถึงได้อย่างเสรี มีความนิยมสำหรับประชาชนทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศจำนวนมาก การเข้าถึงสะดวกสบายและมีการพัฒนาปรับปรุงอยู่เป็นประจำ จึงได้นำหรือได้ข้อเสนอแนะดังนี้

- มีสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อผู้พิการ พื้นผิว ทางเดิน
- ขาดป้ายและสัญลักษณ์ แผนที่ แผนที่ แสดงสิ่งอำนวยความสะดวก บอกเส้นทางสัญญาณจราจร-ห้องสุขา
- ทางสัญญาณ ทางเท้าและช่องทางระหว่างแถวแคบและเล็กสำหรับผู้พิการ (ช่วงประตูท่าแพ)
- ขาดทางลาดขอบถนน ขอบคันทางเท้าที่เหมาะสม
- ขาดที่จอดรถชั่วคราว ที่เทียบรถ (Drop off) ที่ใกล้และสะดวก (ช่วงประตูท่าแพ-วัดพระสิงห์)
- ห้องสุขา ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ที่เหมาะสม (วัดสำเนา)
- ขาดห้องสุขา สิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ (วัดและร้านค้าต่างๆ)
- ปรับปรุงซ่อมแซมพื้นผิว อาคาร วัด ที่สามารถเข้าถึงได้และเพียงพอสามารถรองรับสำหรับคนพิการ ผู้สูงอายุ ผู้ที่มีอุปสรรคในการเคลื่อนไหว

ถนนคนเดินวันอาทิตย์ เป็นแหล่งพักผ่อน จับจ่ายใช้สอยของคนพิการ ผู้สูงอายุ เด็ก และ คนทุกวัย
จึงควรมีความสะอาดและปลอดภัย

ถนนคนเดินวันอาทิตย์ เป็นพื้นที่สาธารณะ ส่งเสริมคุณภาพชีวิต มีชีวิตชีวา
เพื่อให้ความบันเทิงและสร้างรายได้ให้คนพิการ ผู้สูงอายุ เด็ก และ คนทุกวัย

ขาดที่จอดรถ ที่เทียบรถ ทางลาดขอบถนนที่เหมาะสมและเพียงพอ

ทางสัญจร ทางเท้า ช่องทางระหว่างแถว แคบและเล็กสำหรับผู้พิการ

ผู้พิการที่ใช้รถเข็น มีความต้องการใช้พื้นที่ที่ปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวก ยังขาดป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ

ห้องสุขายังใช้การไม่ได้ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยสำหรับผู้พิการ

การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของถนนคนเดินวันอาทิตย์ จะทำให้สังคมน่าอยู่ ส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนทุกคน